

—कं. धर्मेर्षिं विनिर्गोत्रितः-ता-तं.

HALLUCINATION, *s.* मोहः, चामोहः, माया, भ्रमः, भ्रान्तिः *f.*, मतिविभ्रमः, मल्लिमात्रिः *f.*, इन्द्रजालः, वचनान्.

HALM, *s.* (Straw) तृणं, पलालः-लं-ली, पलः, धान्यकल्ले.

HALO, *s.* घुतिमाला, चंशुमाला, सूर्यपरिगतं or चन्द्रपरिगतं घुतिमण्डलं or दीपिमण्डलं or रक्तवर्णमण्डलं, दीपिचक्रं, घुतिचलयः, परिधिः *m.*, परिपेशः.

HALSER, *s.* नीरुणः *m.*, नीरुणः, नीरुण्यनरजुः, नीरुण्यनाथं महागुणः.

HALT, *s.* (Stopping) चयानं, पथमथे स्थितिः *f.* or अवस्थितिः *f.*, स्थानं, आसनं, विश्रामः, यानपरिधिः *f.*, विरामः, अवरतिः *f.*, सम्भः, यतिः *f.* —(Limping) लङ्गः.

HALT, *a.* (Lame) पङ्क्तुः-ङ्क्तुः-ङ्क्तुः, खण्ड-आ-ङ्ग, खण्ड-रा-रं, गतिविकलः-ला-लं. पादविकलः-ला-लं.

To HALT, *v. n.* (Stop) पथमथे स्था (c. 1. तिष्ठति-ते, स्थातुं), संस्था, विश्राम, अवस्था, or विराम (c. 1. रमति-रन्तुं) or विश्रम (c. 4. श्राम्यति-श्रमिन्तुं), सम्भ (c. 1. सम्भते-भिमन्तुं).—(Limp) लङ्ग (c. 1. लङ्गति-ङ्गन्तुं), खण्डाय, गतिविकलः-ला-लम् असु.

HALTED, *p. p.* निवृत्तयानः-ता-तं, अवस्थितः-ता-तं, सन्निपथः-या-यं.

HALTER, *s.* (Rope) कसदपाशः-शकः, कसदरज्जुः *m.*, पाशः, कसदलता. पलायः, प्रग्रहः, प्रग्राहः.

To HALTER, *v. a.* कसदपाशेन बन्ध् (c. 9. बध्नाति, बध्नुं), पाश (nom. पाशयति-यिन्तुं).

To HALVE, *v. a.* अर्धोक्, द्विसमभागोक्, द्विधा कृ, द्विवखदीकृ, द्वंशीकृ.

HALVED, *a.* अर्धकृतः-ता-तं, सामिकृतः-ता-तं, द्विसमभागोक्तः-ता-तं.

HALVES, *s. pl.* (To go halves) अर्धभाग-गिनी-लि भू. अर्धेशी-शिनी-शि भू.—(To cry halves) अर्धभागो मेमेति वृ (c. 1. वदति-दिन्तुं).

HAM, *s.* (Back of the knee) मन्दिरः, जङ्गोरुसन्धेः पश्चिमभागः—(Thigh) सन्धि *n.*, जङ्गा, जङ्गनी, 'seated on the hams,' कृतपरसन्धिः-का-कं.—(Dried hog's flesh) जङ्गरुः, शुककस्य शुष्कमांसं.

HAMADRYAD, *s.* वनदेवता, तद्देवता, वृक्षाधिपति देवता, वनखी.

HAMLET, *s.* यामः, सुद्रयामः, पक्षिः *f.*, पक्षी, पद्मः, खेटकः, निवखपः.

HAMMER, *s.* मुहुरः, धनः, अघोषधनः, अघोषं, मुपलः, मुसलः.

To HAMMER, *v. a.* मुहुरेण आहन् (c. 2. हन्ति-न्तुं) or तद् (c. 10. ताडयति-यितुं) or प्रह (c. 1. हरति-हेन्तुं).

To HAMMER, *v. n.* (Labour, work hard) महायन्तं कृ, महाकथेन मुहुरं मुहुरं उद्योगं कृ, पुनः पुनः उत्साहं कृ or धम् (c. 4. धाम्यति, धमिन्तुं).

HAMMER-CLOTH, *s.* रघोपस्थान्धे, मृतावनाच्छादनं.

HAMMERING, *s.* मुहुरेण ताडयिता *m.* (मु). मुहुरादिना कर्मकारि *m.* (न्).

HAMMERING, *s.* मुहुराडादनं, मुहुरपरवर्णः, मुहुरपाशः.

HAMMOCK, *s.* दोला-ली, दोलिका, प्रेक्षा, खटा, प्रेक्षोलनं.

HAMPER, *s.* पेठा-ठी, पेटिका, पेटकः, करपाशः, डबकः.

To HAMPER, *v. a.* रुष् (c. 7. रुणधि, रोडुं), प्रतिरुष्, निरुष्, विरुष्, विहन् (c. 2. हन्ति-न्तुं), व्याहन्, पिष्ट (nom. पिष्टयति-यितुं), दाप (c. 1. बाधते-यितुं), केशं दा, शयं कृ.

HAMPERED, *p. p.* विरुद्धः-डा-डं, पिष्टितः-ता-तं, बाधितः-ता-तं.

HAMSTRING, *s.* मन्दिरशिरो, मन्दिरछायुः *m.*, जङ्गोरुसन्धिचयनः, कर्पुश-चयनछायुः *m.*, जङ्गोरुचयनं.

To HAMSTRING, *v. a.* मन्दिरशिरो छिद् (c. 7. छिनत्ति, छेत्तुं), जङ्गोरुप-श्वचयनं छिन्ना गतिविकलः-ला-लं कृ.

HAMSTRUNG, *p. p.* छिन्नमन्दिरछायुः-यु-यु, छिन्नजङ्गोरुचयनः-ना-नं.

HANAPER, *s.* कोपः, राजकोपः, राजसकोपः, धनकोपः.

HAND, *s.* (Palm with the fingers) हस्तः, कटः, पाणिः *m.*, पञ्चशङ्खः,

भुजादलः, शयः, शमः, कुलिः *m.*, हरणः; 'the right hand,' अय-हस्तः, अयकटः, अयपाणिः *m.*; 'the left hand,' वामहस्तः; 'the palm of the hand,' हस्तलं, करलं; 'the open hand,' प्रहस्तः, प्रमात्रिः *m.*, चपेटः; 'back of the hand,' करपृष्ठं, अयहस्तः; 'hol- low of the hand,' करपुटं, करकोपः, करपाशः; 'both hands,' हस्ती *m. du.*, हस्तद्वयं, करद्वयं; 'a beautiful hand,' करकमलः, करपथः, करपथः, करपङ्कजः; 'the hand below the wrist,' कलसं, हस्तपुच्छं; 'the clenched hand,' मुष्टिः *m. f.*, हस्तमुष्टिः; 'part of the hand sacred to the gods,' देवतोर्षिः, देवः; 'to the manes,' पितृतोषणं, पितृतोषि, पिण्यं; 'the hands and feet,' पाणि-पादः; 'bound hand and foot,' संयमितकरचरया-या-यं; 'hand to hand,' हस्ताहस्ति, मुष्टीमुष्टि, बाह्याहस्ति; 'hand in hand,' सहितं, सह. समं, योगतसं, सम्भूय, रक्षोभूय; 'with joined hands,' सभि-गृहीतपाणिः-विः-विः; 'with hands across,' व्यस्तपाणिः-विः-विः; 'with one's own hand,' सहसेन; 'at hand,' उपस्थितः-ता-तं, आसवः-आ-यं, सविहिनः-ता-तं; 'in hand, in one's possession,' हस्तस्य-स्या-स्थं, हस्तस्थितः-ता-तं, हस्तपञ्जी-रिन्ति-रिन्ति (न्), हस्तगतः-ता-तं; 'held in the hand,' करपुष्टः-ता-तं, कतलपुष्टः-ता-तं, करनिहितः-ता-तं, करग्रामः-ता-तं; 'in hand, ready to hand,' प्रसुतः-ता-तं, प्रसुतयः-आ-यं, सिद्धः-डा-डं; 'matter in hand,' प्रसुतः; 'sword in hand,' सङ्ग्रपाणिः *m.*; 'staff in hand,' लङ्गुहस्तः; 'off hand,' अचिरेण, अचिलक्षितं, आकस्मिकः-को-कं, प्रसुतयः-आ-यं, अचिन्तापुष्टः-डा-डं; 'out of hand,' तत्क्षणे, तत्क्षणात्, सपदि, सद्यः; 'living from hand to mouth,' उत्पन्नमद्यो-विषयो-विषि (न्); 'to take in hand,' आरम्भ (c. 1. रभते-रन्तुं), अयको (c. 4. अयति-सान्तुं), सद्यस्यको; 'to lend a hand,' उपकृ, साहाय्यं कृ, सहायत्वं कृ; 'to lay hands on,' यु (c. 1. परति, पृष्टुं), यद् (c. 9. गृह्णाति, ग्रहन्तुं), दृ (c. 1. हरति, हर्षुं); 'to shake hands,' परस्परं पाणिं ग्रह, अन्वयं हस्तं or हस्ती स्पर्श (c. 6. स्पर्शति, स्पर्शुं); 'to have a hand in,' सहकारी-रिणी-रि भू or हन्तुं; 'to get the upper hand,' अविभू, प्रभू; 'to clap the hands,' करतालं कृ; 'to support with the hand,' कतलछनं कृ; 'under-hand,' निरस्, रहस्, छलेन.—(A measure) हस्तपरिमाणं, करतलपरिमाणं.—(Side, part) पार्श्वः, पथः, भागः; 'on the one hand,' एकतः, एकव; 'on the other hand,' अन्यथ, पुनर्; 'on all hands,' सर्वतः, सर्वत्र.—(Action, per- formance) करणं, विधानं, प्रवृत्तिः *f.*, श्रेष्ठ, क्रिया.—(Power, possession) शक्तिः *f.*, अधिकारः, शक्तिपादः; 'fallen into one's hand,' हस्तगतः-ता-तं.—(Agent) कर्त्ता *m.* (ङ्), कारकः, कारकः, कर्मकरः.—(Index of a dial) कालः, देशिनी, प्रदेशिनी, सूचिः *f.*, सूचिनी.—(Form of writing) स्वाक्षरं, सहस्राक्षरं, लिपिः *f.*

To HAND, *v. a.* (Give with the hand) हस्तेन गृहीतान् परहस्ते दाप (c. 3. ददाति, दातुं) or प्रदा or चिन् in caus. (अपयति-यितुं) or सन् or प्रतिपद (c. 10. पादयति-यितुं).—(Guide or lend with the hand) हस्तेन नो (c. 1. नयति, नेतुं) or समानो or माम् in caus. (गमयति-यितुं).—(Support with the hand) परतलछनार्थं हस्तं दा, कतलछनं कृ.—(Hand down, transmit) ज्ञागतं-ता-तं कृ, ज्ञापायति-ता-तं, ज्ञापेण or पारमर्थ्येण सद्यः (c. 10. चारयति-यितुं) or सज्जु (c. 10. ज्ञामयति-यितुं) or प्रपिपद.

HAND-BARROW, *s.* हस्तसंचालितं धान्यं or यानं.

HAND-BELL, *s.* हस्तेन यादित्वा सुद्रपलटा, पक्षिका, हस्तपलटा.